

ACC. N.R. 3793

Landskap: Skåne Upptecknat av: Maria Perren
 Härad: Färs Adress: Östraaby 13
 Socken: Östraaby Berättat av: Ola Åkeson
 Uppteckningsår: 1933 Född år 1867 i Östraaby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Uppteckningen rör Frågor om Hjärnsjukdom

Jag skall nu tala om avslutningen på en men-
 ningskas lemnadsöde. Jag var i går på begravnings-
 efter en gammal kvinna, och hennes sjukdom samt
 orsaken dertill, och hur han blev bodad, blis ämnet
 Han var Färs, då han i sällskap med andra större och
 mindre barn gick och vakade på en å, som
 kallas Sniberssen; barnen fingo då se ett vitt djur
 uppstå ur ön, och efter knypa ner i ett hål, och
 nämnda flicka fick då det infallet att han skulle
 undersöka hålet, samt gick dit och pekade med en
 knäpp, han fick då en ohygglig ränk, sprang hem
 gråtande och berättade detta. Dag och natt var

det samma plögar och jämmer föräldrarna sökte
 best hos både kloka och galna, en verklig skicklig läkare
 var på den tiden Doktor Åberg på Polhemssöd vid Ornedo-
 Klaster, han sade: Den sjukdamen kan jag g' hata, ni förs söka
 på annat håll i en man ifrån trakten gick de till en kloka
 gubbe som bodde i Lökeröd, hade något plagg från den
 sjukas med sig, när den kloke tog fatt i plagget och budet
 om talat hur det var, märkte de honom varande att väskan
 satte av, och när budet kom hem med rikelse som de
 drog över den sjukas för samma värken alldeles Den
 kloke hade då sagt att sjukran kommit över den bästa-
 hästen valtrat sig därav sjukdamen. Så som jag nu
 antecknat det hade sjukrans mor antalat för min mor
 under de sorgens dagar när plögarerna vara som värd
 men nu, på begravningen bekräftade både hennes
 bror och syster det samma vilket jag ären skalle
 anteckna. Men så hade ända värken sändes bevitit

hennes kropp, så att ena höften hade gått dig ut och den
 andra in i det. Men till gengäld för hem ofärdighet
 hade han fött ett solskenslymne, aldrig hörde man
 henne klaga ej heller ville han vetta om att någon
 annan beklaga henne. Han skulle snart gå ut
 70 år, och de är flera gamla sjukar som levas
 agiftna och brukat gör den till sammars. När deras
 när dag för många år sedan anbefal de han dem
 en sjuk datter särskild i de andras anseendad
 och hon blev en anseendad värdad av berö-
 elerna och en fast datter. Detta har jag kanske
 relaterat mer än behörligt men då jag nu så nyligen
 varit der och i sammanhang med frögarna i den
 sistnämnda listan: Flyttens Caraccius St. Petrus frög-
 lista! som sam tänktes våra sjukdamer, och när
 har jag spekat på ett sjukdamer kunna bafas, det vet
 jag av egen erfarenhet som skall berättas en annan gång.

4

Skåne
Östraby sn.

3793

Uppst. av Maria Persson
1933.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4

Trogen am, 'frammana löda'

Mina föräldrar talade om att det skulle ha mördats
en 'seesjött' (gördfarhandlare) någon städes på en mosse
här i närheten för att för säkerhet om vem som gjort det
skulle prästen här i Östraby och VesterÅads församlingar
i närvaro av några trovärdiga byamän, och i kyrkans
sakrista: manna: fram den mördades ande. Denne
visade sig ären för de två städes varande, men
då de fingo se honom bleva de alla så häpna
att de ej förmodde t. utala honom. Då kunde
han ej ge dem någon upplysning om vem som
mördad honom, ty det sägs att den berömda
skall först t. utala anden, och sedan var
hans t. d. ute då han måste t. utala t. u.
lädas. vet, men den mistänkte mördaren hade
halsduk, skalar och andra nippor som man vet
vara om det handelslager som den mördade lunnat

3793
Triggen om tattan och hur de kunde beta kreatur
Jag skall nu tala om en klak kvinna, som jag
nånde i ett av de förra anteckningarna. Hon var
eller är varken av tattanlägt eller lappslägt och hon
leva ännu, men därför att hon hotade en av våra
fror som hade blodstanning, och det var med en
min man ännu lede, det är kanske uttalu i sin
Det var på vintern, vi hade följt en ko sam en fjortan
dar efter kalningen f. d. blod häring. (det är blod-
blandad urin) vi sökte då veterinär, men han dog.
En vecka efter hade vi en annan ko sam kallat
och sögo t. u. vår försöksidelse att även denna kastade
blod, en granne sade då t. u. att vi skulle söka
nåm da fru, han var i Skåns uppöt skogsbygden
men jag vill ej nämna hennes namn, vi fingo en
granne att cykla dit och han hade av urinen
i en flaska med sig, vi varo några ledna
för våra kor och jag gick efter ut i stallet för

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5

se om han hade dött men dö budet som jag tror
 var kommen fram och antalet i ärendet hade kon-
 rest sig och lyckade visa tecken till förbättring när
 budet kom igen och antalade vad han sagt och
 ordinerat, det var helt vanliga hummaröd och
 han blev allt bättre, men vi skulle komma
 igen och antala om han blivit bra, ty han ville
 ej ha betalning om han ej blev bra. De skickade
 vi budet dit för att betala och när han hörde
 att han var bra sade han: Ja då behöver jag
 ej stanna på det längre. Härare så man
 vad från kunde sitta hemma och stanna
 ledohalvingen Budet sade att i hennes stuga
 var flera snarliga katter, som söga egen-
 samliga ut, de liksom talade med var
 andra: men nu är han visst den enda som
 kallas 'klok': alla de andra ha varit underkasta

3
 h. n. ets skönhörliga lag Pöden Här var för en del
 år sedan en som kallades Karsi Åsum eller Tanna
Pögen han var och så en märkvärdig man och många
 bleuo betade av honom Men för många år sen
 i min fars ungdom, fanns en som kallades Kleka
Anna i Smöland, som hemske besättade min
 far följande: han blev sjuk från någon grann
 för att friga för någon när sjukdam, och
 gick till Smöland, tog som man säger munnen
 med sig och frigade sig d. t. der var folk från
 alla orter och många hade mat såck med sig,
 för att övernatta då han ej kunde behandla
 alla på dagen, medan min far stod och fram
 förde sitt ärendes, stod Kleka Anna liksom
 fjenshölande som om han väntade på någon,
 han hade en chång eller rättare, han sade till
 henne: undrar vad mor Anna grannar på?

Men Anna svarade dö: Jo vänta ska ni för höra
 något roligt. Med det samma kom mer in bande
 in, han har brött om och ser sig besvärad omkring
 hur att för tala med öfver Anna: mellan fyra ögan
 men han svarar: det gör gott om att säga det här:
 när han berättade att någon hade stulit
 hans: osar (oxar) om nu mor Anna ville säga
 nem som gjort detta: Men Anna lof och sade:
 "Jo den som ni stal en ko från i fjäl, den har
 stulit dina osar i år, och skynda dig nu annars
 bli de nerlagade." Mannen skämdes inför de
 många för samlade och drog sig mot dörren,
 men kom att tänka på vad det skulle kostar
 att för leta detta men klaka Anna sade:
 det kostar ingen ting, skynda dig bara, annars
 bli de nerlagade, Mannen drog sig skam-
 sen ut om dörren, och sist var han skulle finne
 sina: osar.

Om fjöre mål som brukade ligga i den
döde i kistan. Det brukades ³⁷⁹³ och är ^{en} annu ett
skinner lag, att ^{om} en barns ängskvinnas dö, utan att
hava bel. ut förlöst, lades hinne, mål, tröd, och
samt alla smöplagg som besöres till en ny född i kistan
ty det är en säkerhet att modern måste öppna och föda
i ett barn och då skall hon ha allt detta i
ordning. Även om den döde i livet den uttalar
en önskan om ett barn minner eller en bok
att det må med följa i graven, besöker man
ej saktlösa detta. Jag har hört besiddas
om en kvinna som hade en andakt i bok som
han hade mycket tröst av, att han bad fö
den med i graven, de anhöriga antingen glömdes
eller om andra skäl usaktlösa detta, men väja
mat, kraver han hem och sade: vakna, vakna
dö de lagt den fram en natt, och den var
beakta, miste de att han fött ro, och hörde
ej om henne mer.

Skåne
Eskilstuna
Karin Palm
1953 9

LUNDS UNIVERSITETETS
FOLKMINNESARKIV